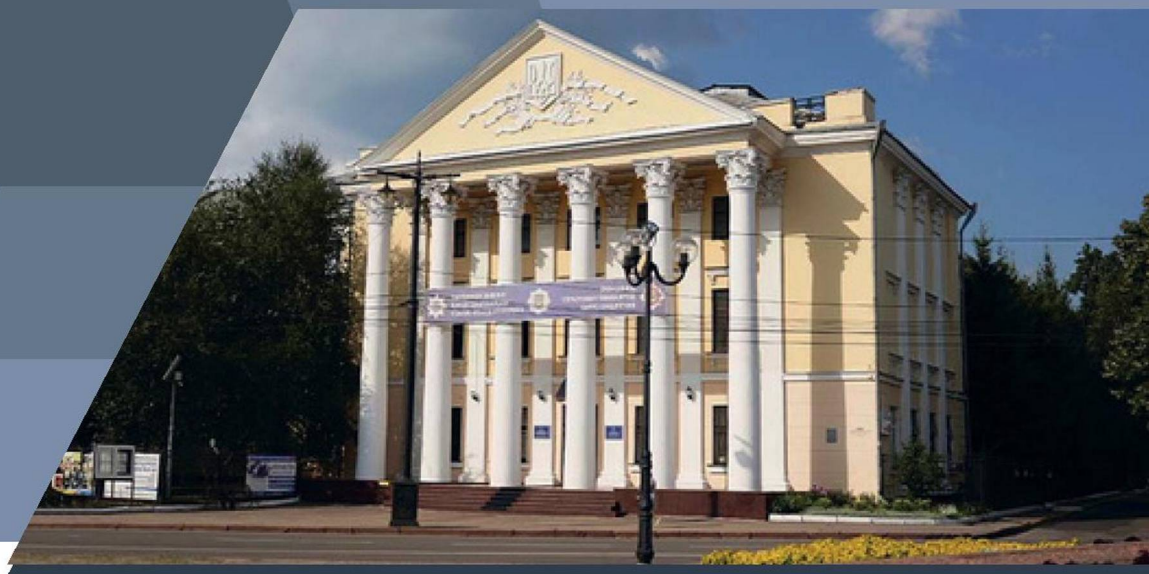

МАТЕРІАЛИ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ДИСКУСІЙНОЇ
ПЛАТФОРМИ

ВИКЛИКИ ТОЛЕРАНТНОСТІ В УМОВАХ РОСІЙСЬКОЇ ВОЄННОЇ АГРЕСІЇ

22 листопада 2024

ДОНЕЦЬКИЙ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ

ДОНЕЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

**ФАКУЛЬТЕТ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ
ДЛЯ ПІДРОЗДІЛІВ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ**

КАФЕДРА СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

МАТЕРІАЛИ

Всеукраїнської науково-дискусійної платформи

**ВИКЛИКИ ТОЛЕРАНТНОСТІ
В УМОВАХ РОСІЙСЬКОЇ ВОЄННОЇ АГРЕСІЇ,
яка приурочена до Міжнародного дня толерантності**

22 листопада 2024 року

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради
Донецького державного університету внутрішніх справ,
протокол № 4 від 27.11.2024 року

Редакційна колегія:

– голова редакційної колегії – професорка кафедри соціально-гуманітарних дисциплін факультету підготовки фахівців для підрозділів досудового розслідування Донецького державного університету внутрішніх справ, докторка філософських наук, професорка Тетяна Кононенко;

членкіні редакційної колегії:

– доцентка кафедри соціально-гуманітарних дисциплін факультету підготовки фахівців для підрозділів досудового розслідування Донецького державного університету внутрішніх справ, кандидатка філологічних наук, доцентка Тетяна Огаренко;

– доцентка кафедри соціально-гуманітарних дисциплін факультету підготовки фахівців для підрозділів досудового розслідування Донецького державного університету внутрішніх справ, кандидатка філологічних наук, доцентка Оксана Черноус.

Виклики толерантності в умовах російської воєнної агресії : матеріали Всеукраїнської науково-дискусійної платформи, яка приурочена до Міжнародного дня толерантності, Кропивницький, Донецький державний університет внутрішніх справ, 22 листопада 2024 року. Кропивницький : ДонДУВС, 2024. 202 с.

Збірник містить тези доповідей Всеукраїнської науково-дискусійної платформи «Виклики толерантності в умовах російської воєнної агресії», що відбулася 22 листопада 2024 року на базі Донецького державного університету внутрішніх справ (м. Кропивницький).

Матеріали доповідей подаються в авторській редакції, відповідальність за дотримання норм академічної доброчесності несуть автори доповідей.

ПЛАТФОРМА 2.

ПСИХІЧНЕ ЗДОРОВ'Я ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ ВІЙНИ. ПРОПАГАНДА ТА ДЕЗІНФОРМАЦІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ВОЄННОЇ АГРЕСІЇ	53
Ботнарєнко О., Дічек О. Безпека і гуманітарне розмінування	53
Вінс В. Застосування PR-інструментів як засіб зменшення впливу ворожої пропаганди під час війни	56
Габорець О. Tolerance as a Tool for Countering Disinformation in the Context of Information Warfare	58
Гавриш В., Макарова О. Механізми психологічної стійкості: як війна змінює особистісні риси працівників Національної поліції України	59
Гельбак А. Вплив толерантності на психічне здоров'я поліцейських в умовах війни	62
Григор'єва Н. Інформаційна війна як інструмент впливу на людську свідомість в умовах правового режиму воєнного стану	63
Джафарова О., Лещенко Д. Значення і вплив використання штучного інтелекту на ефективність забезпечення кібербезпеки оборонного сектору України	65
Дробишевська В. Нестерпне бажання вбивати – природа чи спалах у голові? У контексті бойового досвіду військовослужбовців	66
Жизномірська О. Ментальне здоров'я особистості в умовах війни: психологічні аспекти	69
Зінченко Д., Музичук О. Психологічні виклики та адаптація працівників Національної поліції України в умовах воєнного стану	71
Кердивар В., Платонов В. Особливості роботи психологів Державної служби України з надзвичайних ситуацій із внутрішньо переміщеними особами	73
Клочек Л. Справедливість у вимірі психології: наукові підходи	75
Конопля В., Крук С. Суїцидальність та самоушкодження серед людей, які пережили війну	77
Коростельова Л., Богучарова О. Використання сучасних технологій у формуванні кримінологічного профілю «цифрового педофіла» та цифровий добробут неповнолітніх	78
Котляревська Є. Реалізація основних принципів недискримінації в інформаційному просторі України	81
Коцюра М. Толерантність медичних сестер як чинник збереження психічного здоров'я та психологічного благополуччя в умовах війни в Україні	83
Крицька І. Вплив російсько-української війни на психічне здоров'я здобувачів вищої освіти спеціальності «Психологія»	85
Кришталевиц М. Копінг-стратегії поведінки осіб, які пережили травмівні ситуації під час війни	87
Литвин В. Посттравматичний стресовий розлад у дітей	90
Литвиненко А. Соціальна адаптація військових з ПТСР до цивільного життя після повернення з фронту	92

дозволяє правоохоронцям зменшити відчуття ізоляції і полегшує перенесення стресових ситуацій. На особистісному рівні працівники поліції знаходять способи підтримки психологічного стану через участь у соціальних ініціативах та волонтерській діяльності, що допомагає відчутти позитивний вплив на суспільство і знайти нові сенси в умовах складних обставин. Такі механізми сприяють збереженню психологічної стійкості та підвищують рівень адаптації до умов військового стану.

Отже, військовий стан в Україні створює значні психологічні виклики для працівників Національної поліції, які виконують критично важливу функцію забезпечення безпеки громадян. Основними викликами є високий рівень стресу, емоційне виснаження та моральні дилеми. Ефективна адаптація до цих умов можлива завдяки організаційній та індивідуальній підтримці, психологічним програмам, а також розвитку навичок саморегуляції. Таким чином, впровадження систематичної психологічної допомоги є необхідним кроком для забезпечення стійкості та психологічного благополуччя працівників Національної поліції України в умовах військового стану.

Література:

1. Зінченко Д. А., Зінченко О. Д. Психологічні аспекти юридичної техніки: як вплив на свідомість та поведінку особи. *Мова і право*. Дніпро : ДДУВС, 2023. С. 94–96.

2. Макарова О. П. Психологічні аспекти вивчення екстремальних ситуацій і станів. *Проблеми сучасної поліцейстики*. Харків : ХНУВС, 2022. С. 258–261.

3. Макарова О. П. Теоретичні підходи до вивчення громадянської ідентичності. *Габітус*. 2020. Вип. 20. С. 126–129.

Валентин Кердивар, Владислав Платонов
Національний університет цивільного захисту України

ОСОБЛИВОСТІ РОБОТИ ПСИХОЛОГІВ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ ІЗ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИМИ ОСОБАМИ

Проблема внутрішньо переміщених осіб (далі – ВПО) в Україні набула значного загострення в умовах війни та соціально-економічної нестабільності. ВПО стикаються з численними викликами, такими як психологічний стрес, травматичні переживання, соціальна ізоляція та труднощі у пристосуванні до нових умов. Психологічна підтримка цих осіб є критично важливою для забезпечення їхнього психічного здоров'я, а також для стабільності суспільства в цілому. Актуальність роботи психологів Державної служби України з надзвичайних ситуацій (далі – ДСНС України) полягає в необхідності надання цілеспрямованої допомоги та впровадження ефективних методів психологічної підтримки, орієнтованих на специфіку потреб ВПО [1, с. 43].

В умовах кризових ситуацій психологи ДСНС України виконують ключову роль на перших етапах переселення, коли внутрішньо переміщені

особи стикаються з глибокими емоційними потрясіннями. Вони забезпечують термінову психологічну підтримку, яка включає оцінку стану осіб, допомогу в подоланні стресу та емоційних реакцій на кризу. Однак їхня діяльність обмежується первинною допомогою, вони не займаються тривалим супроводом або реабілітацією. Таким чином, дослідження специфіки роботи психологів ДСНС в контексті допомоги ВПО є важливим кроком у напрямку вдосконалення системи психологічної підтримки на етапі кризового реагування.

Психологи, які працюють в ДСНС України, мають ряд унікальних завдань, пов'язаних з підтримкою внутрішньо переміщених осіб. По-перше, це проведення оцінки психологічного стану ВПО. Спеціалісти використовують різні методи діагностики, щоб виявити рівень психологічного травмування, тривоги та депресії, а також визначити індивідуальні потреби в терапії [3].

Однією з основних функцій психологів є надання кризової психологічної допомоги. Важливо, щоб психологи мали навички в роботі з посттравматичними стресовими розладами, адже багато ВПО пережили серйозні стресові ситуації. Терапевтичні сесії можуть включати методи когнітивно-поведінкової терапії, арт-терапії та підтримуючої терапії, які допомагають переселенцям справлятися з негативними емоціями та адаптуватися до нових умов життя. Крім того, психологи беруть участь у розробці соціальних програм для інтеграції ВПО в місцеві громади. Це може включати організацію груп підтримки, навчальних семінарів та інформаційних кампаній, спрямованих на підвищення обізнаності населення про проблеми ВПО. Співпраця з іншими державними структурами та неурядовими організаціями є важливим аспектом роботи, оскільки лише комплексний підхід може забезпечити ефективну підтримку [2]. Психологи також повинні звертати увагу на питання самозахисту та емоційного вигорання. Регулярна супервізія та професійний розвиток є критично важливими для підтримки їхньої власної психічної стійкості. Важливо, щоб психологи могли обмінюватися досвідом і отримувати підтримку від колег, що дозволяє знижувати рівень стресу та підвищувати ефективність роботи.

Отже, робота психологів ДСНС України з внутрішньо переміщеними особами є важливою складовою підтримки та реабілітації цих людей. Психологи виконують численні функції, починаючи від оцінки психологічного стану до організації соціальної інтеграції, і їхня роль у цьому процесі є надзвичайно важливою. Для покращення якості надання психологічної допомоги ВПО необхідно розробити та впровадити навчальні програми для психологів, зосереджені на кризовій психології та специфіці роботи з цільовими групами. Це дозволить забезпечити більш ефективну підтримку, сприяючи відновленню психічного здоров'я та соціальної адаптації внутрішньо переміщених осіб.

Література:

1. Біженці та внутрішньо переміщені особи України на шляхах війни: кроки незламності : монографія / В. І. Подшивалкіна, Н. В. Коваліско та ін. ; за ред. М. В. Бірюкової. Харків, 2023. 381 с.

2. Вплив повномасштабної війни на міграцію українців: як масштаби переміщення оцінюють держава Україна та міжнародні організації. URL: <https://www.oporaua.org/viyna/vpliv-povnomasshtabnoyi-viini-na-migratsiiu-ukrayintsiv-iak-masshtabi-peremishchennia-otsiniuiut-derzhava-ukrayina-ta-mizhnarodni-organizatsiyi-24523>

3. Кердивар В. В., Христенко В. Є. Синдром жертви у внутрішньо переміщених осіб із зони локального воєнного конфлікту. Харків, 2021. 143 с.

Лілія Клочек
Центральноукраїнський державний університет
імені Володимира Винниченка

СПРАВЕДЛИВІСТЬ У ВИМІРІ ПСИХОЛОГІЇ: НАУКОВІ ПІДХОДИ

На сучасному етапі розвитку нашої країни, в умовах протистояння російській агресії, пов'язаних з нею ментальних викликів особливої актуальності набувають проблеми соціальної та психологічної незахищеності пересічної людини, створення умов для непорушення її прав і свобод. Вчені, які проводять дослідження в царині соціальних і психологічних наук, констатують, що в українському суспільстві наростає запит на справедливість, який з часом буде тільки збільшуватися. Повоєнне відновлення України здійснюватиметься не тільки в частині відбудови зруйнованої інфраструктури, промисловості, житлового сектора, але й переформатування роботи соціальних інститутів, психологічного відновлення різних категорій населення – військових, внутрішньо переміщених осіб, людей, які перебували в зоні бойових дій чи в окупації, дітей, які постраждали від війни.

Розвиток в українських громадян почуття власної гідності можливий за умови ціннісного, справедливого ставлення з боку держави та суспільства. Для цього замало настанов щодо орієнтування на моральні імперативи. Потрібно задіювати психологічні механізми справедливості, враховувати психологічні особливості її досягнення на інституційному рівні та рівні соціальних взаємодій.

Справедливість зазвичай розглядається як етична категорія і визначається як дотримання визнаних у суспільстві загальнолюдських норм, контекст моральної свідомості та складова моральності людини, обов'язкова умова її життєіснування. У вимірі інших наук – права, економіки, політології – це поняття визначається як процес непорушення прав кожної людини, можливість соціальних інституцій заохочувати людину за її внески в суспільно-корисну діяльність, здатність суб'єкта взаємодії правильно призначати іншому міру винагород чи покарань за його дії та вчинки.

Психологічна наука почала вивчати справедливість у зв'язку з дослідженням змістовно пов'язаних з нею явищ. Зустрічалися наукові розмірковування, які або опосередковано торкалися проблеми справедливості, або стосувалися понять, дотичних до неї, – винагороди, покарання, заохочення. З'явилися наукові положення окремих дослідників щодо сутності

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

ВИКЛИКИ ТОЛЕРАНТНОСТІ В УМОВАХ РОСІЙСЬКОЇ ВОЄННОЇ АГРЕСІЇ

МАТЕРІАЛИ

**Всеукраїнської науково-дискусійної платформи, яка
приурочена до Міжнародного дня толерантності**

22 листопада 2024 року

Редакційна колегія:

– голова редакційної колегії – професорка кафедри соціально-гуманітарних дисциплін факультету підготовки фахівців для підрозділів досудового розслідування Донецького державного університету внутрішніх справ, докторка філософських наук, професорка Тетяна Кононенко;

членіні редакційної колегії:

– доцентка кафедри соціально-гуманітарних дисциплін факультету підготовки фахівців для підрозділів досудового розслідування Донецького державного університету внутрішніх справ, кандидатка філологічних наук, доцентка Тетяна Огаренко;

– доцентка кафедри соціально-гуманітарних дисциплін факультету підготовки фахівців для підрозділів досудового розслідування Донецького державного університету внутрішніх справ, кандидатка філологічних наук, доцентка Оксана Черноус.